

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

## **Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)**

### **Kysymykset**

#### **1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.**

Ensinnäkin on hyvä, että hyvinvointialueiden käynnistymisen jälkeen on huomattu, että rahoitusjärjestelmä tarvitsee tarkastelua. Sen perusongelmina ovat rahoituksen määräytymisen tarkasteluajan suppeus, se on mahdollistanut jossakin määrin luvuilla pelaamisten ja siitä kärsivät kunnat, jotka ovat tarkasteluvuosina satsanneet kuntalaisten sote-palveluihin. Näistä ongelmista on seurannut kuntien välille suhteettomia rahoituseroja, jotka vaikutuksiltaan pysyvinä vaikuttava heikentävästi kuntien talouteen. Näin on tapahtunut Keski-Suomen maakunnassa, jossa Keski-Suomen sairaanhoitopiirille kasaantui tarkasteluvuosina poikkeuksellinen määrä alijäämää kuntien katettavaksi. Alijäämiä ei selitä sairastavuus, vaan taustalla on kaksi keskeistä syytä. Uuden sairaalan Novan kustannusten ylittyminen ja tehdyt muutostyöt. Toinen tekijä on sairaanhoitopiirin epäonnistuminen talouden johtamisessa, joka näkyy poikkeuksellisen suurena alijäämien kertymisenä, kun niitä vertaillaan maamme muihin sairaanhoitopiireihin.

#### **2. Huomioon otettavat erät.**

**Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?**

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**

## **6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

Konneveden kunnan näkökulmasta relevantti huomioon otettava erä on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin poikkeuksellisen suuret alijäämät. Keski-Suomessa sairaanhoitopiirin toimintamenojen kasvu oli vuonna 2020 jo 3,2 %, huomattavasti kuntien muun toiminnan keskimääräistä kasvua voimakkaampi. Vuonna 2021 kasvu oli peräti 7,8 % ja sen päälle toimintamenot kasvoivat vuonna 2022 vielä 4,6%. Ja kiinteän kuntalaskutuksen (eli kuntien maksuosuudet on Keski-Suomessa lyöty lukkoon talousarviossa) sairaanhoitopiirissä tämä johti 7 miljoonan alijäämään vuonna 2020. Vuonna 2021 alijäämää syntyi 26 miljoonaa ja vuonna 2022 vielä 40 miljoonaa.

### **3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?**

-

### **4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.**

**Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnyks mielestänne oikea?**

Käytössä olevalla laskentamallilla Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämillä, jotka ovat poikkeuksellisia, on ollut positiivinen vaikutus Keski-Suomen hyvinvointialueelle kohdistuvalla rahoituksella. Tosin siitäkin huolimatta hyvinvointialue on tekemässä tietoisesti alijäämäläisen tuloksen. Sairaanhoitopiirin poikkeuksellisen suuri alijäämä vähentää pysyvästi Keski-Suomen kuntien rahoitusta. Tämä poikkeuksellinen tilanne pitäisi pystyä tasoittamaan ja jolla on merkittävä vaikutus. Ehdotettu kynnyks on oikea.

### **5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?**

Oikaisumenettely voidaan varmasti toteuttaa ehdotetulla tavalla, kunhan VM käy läpi kaikkien kuntien tilinpäätökset läpi kummankin siirtolaskelmavuoden osalta.

### **6. Muita huomioita.**

Keski-Suomen kuntien palvelujen turvaamisen vuoksi olisi erittäin tärkeää, että sairaala Novan rakentamisesta johtuneet alijäämät ja käyttöönoton synnyttämät kertaluonteiset muutuskustannukset vähintään huomioitaisiin poikkeavana eränä nyt esillä olevan asetusmuutokset kautta. Uusi sairaala palvelee nyt hyvinvointialuetta, joka pystyy tehostamaan omaa toimintaansa sen myötä. Alkuperäinen suunnitelma sairaalan rakentamisesta johtuvien alijäämien kattamisesta useampana vuonna ei voinut toteutua hyvinvointialuemuutoksen vuoksi.

Pasanen Mika  
Konneveden kunta - kunnanjohtaja